

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/ SECȚII
CU PREDARE ÎN LIMBA MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU ROMÂNII DIN DIASPORA**
**Secțiunea B Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limbile altor
minorități și pentru românii din diaspora**
Etapa națională
11 aprilie 2025
Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A. Soarele era aproape de asfințit. La o răscruce de drum, iată că se întâlniră ouăle roșii și ouăle albe.

— Sara bună! grăiră ouăle roșii.

— Mulțumim domniilor-voastre, suratelor! răspunseră ouăle albe.

Cele roșii se vede că erau grăbite; celor albe le era dor de vorbă.

— Da' unde vă duceți, rogu-vă, de v-ați gătit așa?

— Păi, unde să ne ducem – răspunse cu glas de mândrie un ou roșu, mai mult lunguieț decât rotund – unde să ne ducem? În sat, suratelor, că mâine doar e Sfintele Paște...

— Ce spui? Sfintele Paște? strigară ouăle albe și se cruciră.

— Ce? Domniile-voastre adică nu știți? le spuse în răs un *coșcogeamite ou roșu, curat roșu, dar frumos nevoie mare!

— Apoi de unde să știm, căci noi venim de peste graniță – răspunse un ou alb – noi am auzit că în țara domniilor-voastre țaranii nu știu să se îndeletnicească cu înmulțirea și creșterea găinilor și uite, de! ca negustorul cinstit am alergat năvală să vă umplem târgurile.

— Cam târziu v-ați gândit, suratelor, că uite, mâine este Paștele... cum v-am mai spus... le răspunse un ou roșu, gătit de parcă era mire.

— Știți ce una – grăi atunci un ou roșu, *brobonat cu bobite albe – mai bine rămâneți acasă la voi, suratelor... că suntem de ajuns în țară la noi. Unde o să întâlniți moldovan să nu-și fi strâns oușoare pentru Sfintele Paște! V-ați grăbit cu lăcomia și o să vă fie a așteptare și a stricăciune.

Ouăle albe se uitară unele la altele și se înfiorară, firește, dacă era Paștele a doua zi, cine era să le mai cumpere, căci toată suflarea creștinească avea ouă acum.

Unul spuse la întâmplare: s-o prinde, nu s-o prinde.

— Dar nu ne-ați putea îngădui să rămânem în sat la domniile-voastre?

— Ba, cum nu, suratelor, răspunse oul roșu, cel curat roșu. (...) Haideți cu noi, suratelor, că se face târziu și vă găsim noi un loc de *mas.

Și iată-le dura-dura, prin iarba neatinsă încă de rouă, luară cu toatele drumul satului. (...)

Într-un târziu, clopotul bisericii se auzi sunând: dang! dang! dang! (...) Și, om lângă om se strângea în biserică, iar clopotele, toate acum, începură a-și amesteca glasurile și a duce departe, departe, răsunetul.

În lăcașul Domnului prinse a străluci lumină din lumină. Preotul se ivi în ușa cea mare, cu lumânarea Paștelor aprinsă și la glasul lui: „Veniți de primiți lumină!”, cei mai bătrâni își dau lumina unul de la altul...

Numai o clipă însă fu să mai treacă și preotul, înaintea bisericii și în fața firii tăcute, izvorî din adâncul credinței cuvântul tresăltător al adevărului...

Hristos a înviat! (...)

În vremea pe când lumea asculta afară glasul sfintei Evanghelii, paștile și cozonacii așteptau clipa sfințirii. Printre dânsle ouăle roșii ședea cuminți și mulțumite că ajunseseră cu bine în fiecare casă și că se aflau acum în lăcașul Domnului.

Și numai într-un loc, fără umbră, stătea o pâine neagră, înconjurată de câteva ouă albe, care nu știau cum să-și ascundă rușinea că nu purtau veșmântul mării sărbători.

Când preotul strigă din nou mulțimii „Hristos a înviat!”, ouăle cele albe s-au înroșit și nimeni nu le-a mai recunoscut.

* *coșcogeamite* – care este foarte mare;

* *brobonit* – acoperit cu broboane, cu picături mari, cu bubulițe, bășicuțe;

* *mas* – popas peste noapte.

după I. L. Caragiale, *Poveste de Paște*

B. În Bucovina, tradiția încondeierii sau închistrării ouălor este păstrată cu mare sfințenie. Este un meșteșug dus din generație în generație și transformat în artă.

Gospodinele folosesc tehnici păstrate de la bunici și străbunici pentru a încondeia ouăle, care devin autentice bijuterii. Oul încondeiat simbolizează renașterea și învierea lui Iisus.

În Bucovina sunt două tehnici pentru încondeierea ouălor: prin băi succesive de culoare și cu ceară în relief.

O artă este și producerea vopselei ce urmează a fi aplicată pe ou. În Bucovina se folosesc mai ales culorile vegetale, care sunt preparate după rețete străvechi. De exemplu, culoarea roșie se obține din coajă de ceapă roșie, frunze și flori de măr dulce, albastrul se poate obține din flori de violele, galbenul din coji de ceapă sau coajă de lemn pădureț, verdele poate fi obținut din frunze de nuc sau de floarea-soarelui.

Fiecare culoare care apare pe oul închistat are o simbolică: roșu – soare, foc, dragoste; negru – eternitate, statornicie; galben – lumină, bogăția recoltelor, tinerețe, ospitalitate; verde – forța naturii, rodnicie, speranță, prosperitate; albastru – sănătate, seninul cerului; violet – stăpânire de sine, răbdare, încredere, dreptate.

după Alina Iosif, *Încondeierea ouălor de Paște în Bucovina, tradiție transformată în artă*, <https://adevarul.ro>

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Numărul literelor este egal cu numărul sunetelor în fiecare cuvânt din seria:

- a) „cruciră”, „căci”, „cinstit”.
- b) „străluci”, „Evanghelii”, „cele”.
- c) „răscruce”, „ducem”, „face”.
- d) „cine”, „începură”, „bisericii”.

2 puncte

2. Sunetul „i” este semivocală în toate cuvintele din seria:

- a) „voi”, „lunguiet”, „pâine”.
- b) „domniilor”, „înfiorară”, „mâine”.
- c) „lui”, „stricăciune”, „cozonacii”.
- d) „înviat”, „roșii”, „știați”.

2 puncte

3. Formele corecte ale următoarelor substantive articulate cu articol hotărât la plural: *ouă*, *sat*, *cozonac* sunt cuprinse în seria:

- a) ouălele, satele, cozonacii.
- b) ouăle, satele, cozonacii.
- c) ouăle, satele, cozonaciii.
- d) ouăle, saturile, cozonacii.

2 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile cerințelor de mai jos:

4. Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensurile din text ale fiecăruia dintre cuvintele „asfințit” și „frumos” subliniate în textul A.

4 puncte

5. Alcătuieste un enunț în care verbul „a duce” să fie folosit la modul imperativ, forma negativă, persoana a II-a singular, verb pe care îl vei sublinia. **4 puncte**
6. Rescrie secvența dată, utilizând verbele la timpul perfect simplu: „(...) ouăle cele albe s-au înroșit și nimeni nu le-a mai recunoscut.” **4 puncte**
7. Formulează două enunțuri exclamative pe care crezi că le-ar rosti ouăle din textul A despre venirea Paștelui, în care să folosești un pronume personal de politețe și un substantiv comun articulat cu articol nehotărât la plural, subliniind atât pronumele, cât și substantivul. **6 puncte**
8. Rescrie corect îndemnul adresat copiilor de a duce mai departe tradiția încondeierii ouălor prezentată în textul B: „Nu lăsa-ți să piară meșteșugul moștenit din străbuni a încondeierii ouălelor de paște! Lua-ți-vă timp pentru ai afla tainele transmise de-a lungul veacurilor!” **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Formulează într-un enunț o idee principală care se desprinde din textul A. **4 puncte**
2. Numește un câmp lexical care poate fi identificat în textul B și selectează două elemente care îl compun. **6 puncte**
3. Explică de ce crezi că ouăle încondeiate devin „adevărate bijuterii”. Formulează răspunsul în unu - două enunțuri, valorificând informațiile din textul B. **6 puncte**
4. Alege o culoare sau o combinație de culori care crezi că s-ar potrivi pentru decorarea oului de Paște, justificându-ți alegerea prin valorificarea informațiilor din textul B. **6 puncte**
5. Care este, în opinia ta, importanța respectării tradițiilor? Motivează-ți răspunsul în 50-70 de cuvinte, valorificând textul B. **8 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. Scriere Creativă

Imaginează-ți că ouăle roșii nu le ajută pe cele albe să ajungă la biserică în noaptea Învierii. Scrie un text narativ de 100-150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare prin care trec ouăle albe pentru a deveni roșii.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- introducerea unui reper spațial și a unui temporal;
- introducerea unei secvențe descriptive de minimum 10 cuvinte;
- originalitatea în prezentare.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare. (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p; coerența textului – 1 p; ortografia – 2 p; punctuație – 1 p; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 80 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau moto.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C.

— Trebuie să-l îmbunez pe pitic! strigă Nils deznădăjduit și începu să caute după dulap și pe sub sofa, dar nici urmă de pitic.

Îl podidi plânsul și făgădui să nu se mai țină de șotii niciodată, să nu mai fie răutăcios, să nu mai adoarmă cu cartea în față. Numai de l-ar face piticul din nou om și o să fie un băiețel ascultător, vrednic și bun cu toată lumea.

Însă toate făgăduielile fură în zadar. (...)

Când ieși în grădină, un stol de vrăbii dădu cu ochii de el și începu să ciripească:

— Cip-cirip! Ia uite-l pe Nils Degețel! Nils Holgersson Degețel!

Se iscă apoi o zarvă nemaipomenită.

— Cucuriguuuuu! cântă cocoșul. Așa-i trebuie, să mai vină acum să mă tragă de creastă dacă-i dă mâna!

— Cot-cot-cot-cotcodac! cotcodăciră și găinile. Așa-i trebuie, așa-i trebuie!

Uluit, băiatul rămase locului și ascultă.

— O fi din cauză că sunt pitic, de înțeleg graiul orățăniilor? murmură el gânditor.

Azvârli o piatră înspre păsări și țipă:

— Ia mai țineți-vă clonțul, urâcioaselor!

Însă păsările nu se mai temeau de el defel și nu se potoliră până nu-l văzură pe motan venind tiptil.

— Pisicuță, pis, pis, pis, ia spune-mi tu, unde se ascunde piticul? Întrebă Nils.

— De ce aș vrea să te ajut, după ce m-ai tras de coadă de atâtea ori?

după Selma Lagerlöf, *Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia*

Scrie un text de minimum 120 de cuvinte, în care să prezinți *posibilitatea apariției miracolului* în viața de zi cu zi, așa cum apare în cele două texte-suport, A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului vei avea în vedere:

- prezentarea unui aspect comun, referitor la apariția unui element miraculos surprins în textul A și în textul C;
- prezentarea unui aspect diferit;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun și a celui diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare. (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p; coerența textului – 1 p; ortografia – 2 p; punctuație – 1 p; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 120 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.
Compunerea nu va avea titlu sau motto.